

Poziția UDMR și recomandări pentru abordarea consecințelor economice ale pandemiei de coronavirus

Pandemia de coronavirus a declanșat o criză majoră în domeniul sănătății publice, având drept consecință instalarea în ritm rapid a unei crize economice și sociale. Printre numeroasele provocări cu care ne confruntăm astăzi, cea mai importantă este gestionarea epidemiei de coronavirus Covid-19, așadar îmbunătățirea sănătății publice; dar în același timp este esențială abordarea crizei economice astfel încât impactul social negativ să poată fi atenuat.

Răspândirea epidemiei și în consecință situația economică, se schimbă de la o oră la alta. Deși în prezent nu dispunem de suficiente date statistice, se poate observa că Uniunea Europeană și România se află în criză economică, iar o recesiune este iminentă, chiar dacă din punct de vedere tehnic încă nu a fost declarată. În al doilea trimestru al anului 2020, chiar și conform celui mai favorabil scenariu, Produsul Intern Brut al țării noastre se va reduce cu un procent și jumătate. Este foarte probabil să înregistrăm efecte mult mai grave, nu poate fi exclusă nici o contracție foarte severă și bruscă a economiei. Gestionarea cu succes a epidemiei de Covid-19 ar însemna stabilizarea economică în cel de-al treilea trimestru și reluarea creșterii economice în cel de-al patrulea.

Prioritățile UDMR sunt sprijinirea oamenilor și a familiilor, respectiv protejarea locurilor de muncă prin utilizarea tuturor mijloacelor de gestionare a crizei economice în vederea minimizării impactului social negativ. **Încurajăm utilizarea coordonată a instrumentelor monetare, fiscale și de stimulare economică.** Considerăm că păstrarea locurilor de muncă este cea mai eficientă formă de protecție socială. Sprijinirea de la bugetul de stat și din fondurile UE a funcționării întreprinderilor are ca scop menținerea locurilor de muncă și, astfel, a stabilității sociale. **UDMR acordă o importanță majoră sprijinirii întreprinderilor mici și mijlocii, întreprinderilor individuale și familiale afectate de criză.**

Considerăm justificată și am susținut instituirea în România a **stării de urgență pentru 30 de zile**, solicitând în același timp respectarea deplină a atribuțiilor de control ale Parlamentului. Starea de urgență trebuie să servească exclusiv gestionării eficiente a stării de criză, excluzând orice posibilitate de abuz, de restricționare nejustificată a drepturilor și libertăților fundamentale și a drepturilor cetățenești.

Principalele obiective ale **politicii monetare** în perioada următoare sunt asigurarea lichidităților necesare funcționării economiei și a stabilității cursului de schimb. Este esențială furnizarea de numerar suficient persoanelor fizice și economiei, precum și asigurarea lichidităților necesare pentru finanțarea economiei reale și a sistemului bancar. UDMR consideră important și solicită ca măsurile de politică monetară și fiscală ale Băncii Naționale, ale Ministerului Finanțelor și ale Guvernului să fie coordonate.

Stabilitatea sistemului bancar este esențială într-o perioadă de criză economică. UDMR apreciază ca juste și sprijină declarațiile reprezentanților băncilor comerciale referitoare la posibilitatea reeșalonării, respectiv a restructurării creditelor acordate populației și firmelor în cazul în care debitorii se află în imposibilitatea de a-și achita ratele din motive legate de pandemie sau de urmările acesteia. Îndemnăm Banca Centrală și băncile comerciale să coopereze în vederea atenuării consecințelor crizei. Printre măsurile pe care Banca Națională a României le poate implementa se numără și asigurarea băncilor comerciale cu lichiditățile necesare. Măsurile și instrumentele de aplicat în România trebuie armonizate cu cele ale Uniunii Europene, cum ar fi creșterea capitalului social al Fondului Național de Garantare a Creditelor pentru IMM-uri (FNGCIMM) sau relaxarea regulilor privind provizioanele.

UDMR insistă asupra faptului că instrumentele bugetare puse la dispoziție de Uniunea Europeană ca răspuns la criza provocată de COVID-19 trebuie utilizate pe deplin. Din Fondul de coeziune alocat pentru cadrul financiar-bugetar 2014-2020, pentru finanțarea de proiecte menite să combată efectele crizei România are la dispoziție 491 de milioane de euro accesibile imediat, urmate de alte 2,588 miliarde de euro. Solicităm ca selecția proiectelor să se realizeze în urma consultărilor dintre Guvern și autoritățile administrației publice locale, respectiv a agențiilor de dezvoltare. Comisia europeană a stabilit trei obiective, după cum urmează:

1. întărirea sistemelor de sănătate publică – dotarea spitalelor cu echipamente, asigurarea dezinfectanților și a consumabilelor necesare, intervenții specifice pentru asigurarea sănătății publice
2. asigurarea lichidităților necesare IMM-urilor prin capitalizarea fondurilor de garantare, acordarea de credite în condiții avantajoase, subvenții și garanții pentru obținerea acestora
3. sprijinirea pieței muncii – finanțarea formelor de angajare pe termen scurt, alte măsuri de intervenție pe piața forței de muncă

De asemenea, **fondurile europene nerambursabile trebuie realocate înspre finanțarea proiectelor de infrastructură importante pentru dezvoltarea regională și pentru comunitățile locale.** UDMR solicită Ministerului Fondurilor Europene și reprezentanților Guvernului să se racordeze de urgență la dialogul instituționalizat inițiat de Comisia europeană, concomitent cu demararea dialogului cu actorii mediului economic intern, astfel încât măsurile negociate la nivel european să poată fi cât mai rapid și mai eficient implementate în plan național. De asemenea, se impune finanțarea proiectelor autorităților administrației publice locale, precum și compensarea pierderilor cauzate de închiderea firmelor și a instituțiilor aflate în subordinea acestora.

Este nevoie urgentă de o rectificare bugetară ca urmare a aprobării în Parlament a decretului de instituire a stării de urgență. Propunem crearea, în mod excepțional, a unui **Fond de Intervenție**, cu valoarea inițială de 10 miliarde de lei. Magnitudinea Fondului de Intervenție trebuie sporită în continuare în funcție de rezultatele măsurilor de redresare economică și a evoluției crizei. Nevoile de finanțare pentru gestionarea crizei sunt în prezent imposibil de stabilit, vedem diferențe semnificative chiar și între statele membre ale Uniunii Europene, cu măsuri cuprinse între 1,5% și 15% din PIB.

Pentru a proteja locurile de muncă din cadrul IMM-urilor afectate de criză, aceste întreprinderi trebuie sprijinite în mod deosebit. Posibile soluții ar fi reducerea programului de lucru sau suportarea de la bugetul de stat a indemnizațiilor pentru șomaj tehnic. Pentru acele firme care nu renunță la angajații lor trebuie suspendată pe perioadă determinată plata contribuțiilor de asigurări sociale și a altor contribuții obligatorii calculate pe fondul de salarii. În asemenea situații, bine determinate, trebuie suspendată și obligația de plată a TVA. Ministerul Finanțelor trebuie să se asigure că achită neîntârziat și integral obligațiile față de firme (TVA, indemnizații pentru concedii medicale, alte datorii). Asigurarea capitalurilor de exploatare și a celor circulante este vitală pentru IMM-uri. Trebuie asigurate credite de capital de lucru ușor accesibile și ieftine pentru aceste întreprinderi. Angajații concediați din cauza crizei economice trebuie sprijiniți atât cu un ajutor unic nerambursabil cât și prin măsuri de reintegrare pe piața muncii.

Industria turistică - HORECA – va fi grav afectată de interdicțiile privind călătoriile, astfel că veniturile operatorilor economici din acest sector vor înregistra o diminuare considerabilă. O soluție unitară la nivelul industriei turistice este dificil de identificat din cauza diversității serviciilor prestate direct, dar și indirect de prestatori de bunuri și servicii conexe și auxiliare. Obiectivele de atins sunt menținerea unei proporții cât mai ridicate a angajaților din acest sector și compensarea pierderilor de venituri. Îndemnăm la inițierea unui pachet de măsuri de relansare a industriei în perioada post-criză. În vederea sprijinirii dezvoltării turismului intern, propunem dublarea valorii tichetelor de valoare acordate angajaților în anii 2021 și 2020.

Transporturile și expedițiile sunt printre cele mai greu lovite ramuri ale economiei, astfel că pentru firmele care activează în aceste domenii trebuie elaborate măsuri de compensare a pierderilor de venituri și de suportare a cheltuielilor cu șomajul tehnic al personalului angajat. Acordarea de ajutoare de stat poate fi o soluție pentru plata salariilor în perioada crizei economice și pentru acoperirea pierderilor transportatorilor autorizați care, deși în condiții mai stricte, derulează activități de transport internațional.

Exportatori, industria de fabricare a autovehiculelor, lanțurile de furnizare globale - Trăim și muncim într-o lume globalizată, așadar mai devreme sau mai târziu toate firmele vor resimți efectele negative ale pandemiei. Sprijinirea firmelor exportatoare este esențială, sprijin care poate fi acordat din Fondul de Intervenție. Este necesară majorarea capitalului social al FNGCMM și al Eximbank, măsură destinată finanțării unui sistem elaborat în regim de urgență de creditare în condiții avantajoase a exportatorilor, astfel încât aceștia să se poată menține pe piețele externe. De asemenea, este necesară clarificarea imediată a mecanismului de eliberare a certificatului de forță majoră, prin mecanism nebirocratic, gratuit și accesibil prin mijloace de comunicare la distanță, electronic. Limita prevăzută pentru acordarea ajutoarelor *de minimis* să fie majorată la 500.000 de euro.

În **domeniul agriculturii**, pe partea de producție, nu se resimt în mod direct efectele limitării circulației persoanelor sau restricționării adunărilor publice. Chiar și așa, producția agricolă trebuie vândută, așadar în cazul îngustării ori chiar închiderii canalelor sau piețelor de distribuție, mai ales în cazul producției de export, desfacerea ar putea avea de suferit. De aceea

trebuie să ne concentrăm îndeosebi asupra derulării fără întreruperi a producției de produse alimentare deoarece la nivel global cererea va fi maximă. Pentru aceasta însă este necesară asigurarea materiei prime, pentru care la rândul ei sunt indispensabile forța de muncă, buna funcționare a transportului, plata subvențiilor la timp. Măsuri necesare în domeniul agriculturii:

1. Procedurile administrative privind subvențiile pe suprafață și alte tipuri de sprijin să fie posibile online, iar plata acestora să se realizeze cu promptitudine,
2. Acordarea de credite subvenționate pentru capitalul de lucru necesar,
3. Sprijinirea înființării sistemelor cooperative, care pot asigura recuperarea clientelei pierdute, creșterea vânzărilor și continuitatea funcționării,
4. Sprijinirea introducerii de tehnologii noi și a proceselor inovatoare în industria alimentară,
5. Susținerea întreprinderilor familiale prin sprijinirea accesului lor pe piață prin intermediul comerțului electronic, sprijin pentru micii producători, în accesul produselor acestora în marile rețele comerciale.

Informarea permanentă și detaliată prin mijloace de comunicare în masă de încredere și comunicarea oficială clară sunt esențiale în **restabilirea unui climat general de încredere**. Buna guvernare, transparența procesului decizional și dialogul social permanent reprezintă dintotdeauna obligații ale guvernanților, starea de urgență doar intensifică importanța acestora. Combaterea fenomenului *fake news* trebuie să fie fermă, iar informarea corectă a cetățenilor susține lupta împotriva crizei. **UDMR își îndeplinește cu responsabilitate obligațiile ce-i revin față de comunitate**, atribuțiile de reprezentare publică și de reprezentare politică. Ne implicăm în comunicarea dintre instituțiile comunității noastre, în elaborarea instrumentelor de contracarare a crizei și în aplicarea măsurilor în practică, ne asumăm un rol activ în informarea corectă și adusă la zi a cetățenilor.

20 martie 2020